

DOI 10.31651/2524-2660-2021-1-89-94
ORCID 0000-0002-0644-6201

ХМЕЛЬНИЦЬКА Олена Сергіївна

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
e-mail: hmelnitskaolena@gmail.com

ORCID 0000-0001-6972-6350

ТКАЧЕНКО Лариса Василівна

кандидатка філологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
e-mail: larisatkachenko80@gmail.com

УДК 378.016:004:[378.011.3-051(045)]

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Охарактеризовано особливості вдосконалення цифрової компетентності майбутніх педагогів, досліджено структурні компоненти цифрової компетентності (медіаінформаційна грамотність, онлайн комунікації, технічний та споживацький компоненти), підходи та принципи, на яких будується процес удосконалення цифрової компетентності здобувачів освіти, критерії та рівні сформованості цифрових компетентностей; виокремлено сучасні засоби, зокрема інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, мультимедійні та хмарні технології, гейміфікацію тощо, які передбачають застосування певних методів та форм під час організації освітнього процесу.

Визначено цифрову компетентність майбутнього педагога за наявністю певних компо-

нентів: знань, умінь, мотивації, ціннісних орієнтацій, сформованості особистісних і професійно важливих якостей. Окрім того, майбутній педагог має володіти здатністю вбачати протиріччя, що супроводжують освітній процес, самостійно ставити конкретні педагогічні цілі, завдання і розв'язувати їх, аналізувати й оцінювати отримані результати.

Актуальність дослідженої проблеми обґрунтовано через важливість реформування і модернізації сучасної сфери освіти в Україні та підготовку майбутнього педагога, компетентного фахівця, який здатний уміло працювати з інформацією, знаходити її, обробляти, зберігати та презентувати результати роботи через застосування сучасних комп'ютерних, інформаційних, комунікаційних засобів; організовува-

ти, забезпечувати та контролювати освітній процес на всіх рівнях освіти.

Цифрову компетентність майбутнього педагога окреслено як інтегральну складову його професіограми і здатність об'єктивно, логічно та системно використовувати інтернет-ресурси, інформаційні та мультимедійні джерела у своїй професійній діяльності та під час неперервного освітнього процесу (самоосвіта, підвищення кваліфікації тощо).

Виокремлено педагогічні умови, що сприяють формуванню цифрової компетентності майбутніх педагогів: зорієнтованість цілей і мотивів майбутньої професійної діяльності на самовдосконалення і застосування цифрових технологій; системне використання цифрових технологій у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів у ЗВО; оволодіння здобувачами освіти етапів застосування цифрових технологій (професійного самовизначення, компетентнісного, методично-творчого становлення); створення цифрового освітнього середовища у закладі вищої освіти, практична орієнтація науково-дослідної, самостійної та індивідуальної роботи студентів на застосування цифрових технологій.

Ключові слова: цифрова компетентність; майбутній педагог; здобувачі освіти; професійний розвиток; освітній процес; освітнє середовище закладів вищої освіти.

Постановка проблеми. У період реформування і модернізації системи освіти в Україні, частковим переходом на дистанційну та змішану форми навчання у зв'язку з Covid19, перед освітньою сферою постають нові завдання, основними з яких є інформатизація освіти, впровадження у освітній процес цифрових технологій навчання, формування інформаційно-цифрової компетентності фахівців освітньої сфери і цифрового суспільства загалом.

Ключові положення застосування інформаційних та цифрових технологій у освітній сфері і формування інформаційно-цифрової компетентності учасників освітнього процесу відображено у низці нормативних документів, зокрема у Законах України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.), Концепції «Нова українська школа» (2016), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.) «Положення про електронні освітні ресурси» (2012 р.) та «Положення про дистанційне навчання» (2013 р.), Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013 р.) та ін.

У зв'язку з цим виникла проблема вдосконалення цифрової компетентності у майбутніх педагогів, які покликані організувати, забезпечувати та контролювати осві-

тній процес на всіх рівнях освіти. Цифрову компетентність сучасного педагога окреслено як інтегральну складову його професіограми і здатність об'єктивно, логічно та системно використовувати інтернет-ресурси, інформаційні та мультимедійні джерела у своїй професійній діяльності та під час здійснення самоосвіти, підвищення кваліфікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню ролі цифрової компетентності у професійній діяльності педагогічних працівників присвячено низку публікацій вітчизняних та зарубіжних учених таких як: Н. Бахмат, В. Барановська, Д. Белшоу, В. Биков, О. Білоус, Д. Боден, Д. Галкін, Б. Гірш, В. Горленко, Л. Гриневич, К. Гринчишина, Р. Гуревич, Л. Карташова, Г. Крибер, М. Лещенко, Р. Мартін, Л. Манович, П. Матюшко, О. Овчарук, І. Піш, О. Пометун, В. Ребрина, О. Сисова, О. Спирін, Дж. Стоммел, О. Чернякова та ін.

Зокрема, В. Биковим визначено дефініцію «цифрова компетентність учителя» як «знання умінь та навички у галузі інформаційно-комунікаційних технологій та здатність застосовувати їх у професійній діяльності» [1]; Службою науки та знань Європейської Комісії Наукового центру Європейського Союзу «цифрову компетентність» охарактеризовано через критичне і свідоме застосування технологій цифрового суспільства під час професійної діяльності, відпочинку та спілкування [2].

Побудова освітнього процесу у сучасних умовах вимагає від педагогічних працівників використання нових педагогічних технологій та готовності застосовувати набуті навички у власній професійній діяльності. Ефективній реалізації поставлених завдань сприяє фахова підготовка педагогів у закладах вищої освіти, зокрема розвиток та вдосконалення їх цифрової компетентності.

Мета статті. Головною метою даної роботи є пошук шляхів удосконалення цифрової компетентності майбутнього педагога під час організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Компетентним у сучасному суспільстві можна назвати педагога, що здатний до ефективного розв'язання професійних завдань, постійного розвитку і самовдосконалення, вмілого застосування інформаційно-комунікативних цифрових технологій у практичній діяльності. Виходячи з цього, можна констатувати, що кожна компетен-

тність має три виміри: предметний (знання), діяльнісний (уміння) та практичний (застосування знань та умінь відповідно до цінностей сталого розвитку, що пропагуються у світі).

Структура сформованої цифрової компетентності включає наявність таких компонентів:

– медіаінформаційна грамотність та вміння працювати з даними, що дозволяє здійснити пошук, опрацювання, зберігання інформації, створення цифрових матеріалів;

– онлайн комунікації, спільна діяльність і створення контенту (чати, блоги, електронна пошта, соціальні мережі тощо);

– технічний компонент (безпечно використання комп'ютера і технічних засобів, що дозволяє ефективно вирішувати різнопланові завдання);

– споживацький (задоволення щоденних потреб особистості, вирішення життєвих питань) [3].

Удосконалення цифрової компетентності майбутніх педагогів під час освітнього процесу у закладі вищої освіти можна обґрунтувати через такі підходи: компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований та проблемний. Дані підходи дають можливість виокремити принципи, на яких будується процес удосконалення цифрової компетентності здобувачів освіти.

Основні принципи, що лежать в основі процесу формування цифрової компетентності здобувачів освіти, майбутніх педагогів – це цілісність, активна діяльність, неперервність та саморозвиток особистості здобувача освіти. Цілісність передбачає одночасне, паралельне формування всіх складових цифрової компетентності, уважність до всіх її компонентів. Принцип активної діяльності характеризується підвищенням цифрової компетентності під час безпосередньої практичної діяльності, на власному активному вправлянні. Неперервність процесу вдосконалення цифрової компетентності лежить у площині постійного розвитку суспільства та новітніх технологій, оновленнях даних платформ і постійністю у їх дослідженнях. Принцип саморозвитку покликаний підтримати прагнення до осмислення особистісної значимості у опануванні фаховими навичками через вдосконалення цифрової компетентності, потреби у власній самореалізації, розкритті свого потенціалу [4].

Серед сучасних засобів, що сприяють удосконаленню цифрової компетентності

майбутніх педагогів можна виокремити інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, мультимедійні та хмарні технології, гейміфікацію тощо. Вони передбачають використання певних методів та форм під час організації освітнього процесу. Це он-лайн лекції, застосування електронних навчальних курсів, тренінги, наставництво, проблемно-пошуковий виклад інформації, презентації, творчі проекти, ігрові та евристичні методи, організація освіти через дистанційні платформи та мобільні додатки, що використовуються у освітньому процесі тощо.

Зокрема, мультимедійні засоби у освітньому процесі закладу вищої освіти сприяють удосконаленню і урізноманітненню освітньої діяльності педагога, підвищують якість та продуктивність навчання. Їх застосування покликане розкрити творчий потенціал здобувача вищої освіти, підвищити рівень професійного спілкування майбутніх педагогів, сприяти підвищенню мотивації та інтересу до самовдосконалення і вивчення можливостей комунікації у сучасному освітньому процесі закладів освіти всіх рівнів.

Мультимедійні засоби в освітньому процесі вищої школи представлені в електронних підручниках, посібниках, самостійно підготовленому викладачем лекційному матеріалі, презентації інформації за допомогою програми PowerPoint, електронній пошті, застосуванні електронної інтерактивної дошки, умінні працювати дистанційно з бібліотечними фондами та дистанційними платформами, що містять важливу інформацію та ін. Застосування мультимедійних технологій у освітньому процесі дає можливість майбутнім педагогам розширювати свої знання, спонукає до активного навчання, дозволяє розкрити творчий потенціал кожного здобувача освіти.

Засоби гейміфікації сприяють підвищенню цифрової компетентності майбутніх педагогів за умови їх інтеграції у освітній процес під час опрацювання навчальної інформації на лекційних, практичних заняттях; під час застосування організаційно-технічних заходів та методів забезпечення інформаційної безпеки у роботі з цифровими освітніми технологіями; добору освітніх цифрових технологій з погляду ефективності та продуктивності; використання освітніх платформ для розробки цифрових навчальних проектів тощо [5].

Під час організації такої діяльності головна увага зосереджується на розвитку навичок критичного мислення майбутніх пе-

дагогів, практичних умінь і навичок, інформаційно-комунікативної компетентності, розумінні значення медіаосвіти у професійному і особистісному становленні педагога, мотивації до підвищення свого рівня та безпечному використанню інтернет-технологій.

Цифрова компетентність майбутнього педагога визначається наявністю певних позицій: знання, уміння, мотивація, ціннісні орієнтації, сформованість особистісних і професійно важливих якостей. Окрім того, майбутній педагог повинен володіти здатністю вбачати протиріччя, що супроводжують освітній процес, самостійно ставити конкретні педагогічні цілі, завдання і розв'язувати їх, аналізувати й оцінювати отримані результати [6, с. 30].

Удосконалення цифрової компетентності майбутнього педагога здійснюється під час організації освітньої діяльності у закладі вищої освіти у процесі опанування навчальних дисциплін на лекційних, практичних заняттях, самостійній роботі та під час проходження практики. Головне завдання сучасної вищої освіти полягає у впровадженні у освітній процес нових освітніх технологій, що спрямовані на підвищення рівня цифрової компетентності здобувачів освіти, їх інформаційно-цифрової культури.

Сучасний викладач закладу вищої освіти – це організатор освітньо-дослідницької діяльності, координатор, консультант майбутнього педагога, що, у свою чергу, самостійно працює з інформацією, вивчає її зміст, аналізує, робить висновки і застосовує у власній практичній діяльності [7].

Щоб визначити рівень сформованості цифрової компетентності у здобувачів вищої освіти, необхідно звернутися до певних критеріїв. Зокрема, професійно-особистісного саморозвитку у використанні цифрової компетентності майбутнього педагога (мотиваційно-ціннісний компонент); знання і вміння у практичному застосуванні цифрових технологій у діяльності майбутнього педагога (когнітивно-діяльнісний компонент); здатність оцінити власні можливості у застосуванні цифрових технологій та побудувати подальші перспективні напрями для підвищення рівня (оцінно-проектувальний компонент). Виходячи з цього, можна виокремити рівні розвитку цифрової компетентності майбутнього педагога: базовий, достатній і творчий.

Базовий рівень передбачає здатність правильно використовувати можливості

технічного обладнання, дотримуватися етичних і правових норм роботи з інформаційно-комунікаційними засобами освіти, володіти навичками роботи з мережею інтернет, здатність здійснювати зворотній зв'язок, брати участь у відеоконференціях, працювати з електронною поштою тощо.

Достатній рівень сформованості цифрової компетентності дозволяє ефективно і доцільно використовувати інформаційно-комунікативні технології у освітній діяльності, працювати на дистанційних платформах, відвідувати дистанційні курси, використовувати мобільні додатки та обмінюватися соціальним і педагогічним досвідом з колегами тощо.

Творчий рівень сформованості цифрової компетентності свідчить про вільне застосування інформаційно-цифрових ресурсів для вирішення поставлених складних завдань, створення власного контенту; володіння навичками медіаграмотності, пошуку якісних джерел інформації; ефективного застосування цифрових здатностей у власній практичній діяльності; вміння налагодити якісну цифрову комунікацію з іншими учасниками освітнього процесу.

Для підвищення цифрової компетентності майбутніх педагогів у закладах вищої освіти необхідно сприяти формуванню комп'ютерної, інформаційної, мультимедійної грамотності та грамотності комп'ютерної комунікації здобувачів освіти.

Комп'ютерна грамотність вбачається у вмінні працювати з технічним забезпеченням, програмами для набору тексту у Word та Excel, таблиць, електронними носіями, інтернет-мережею, дистанційними платформами тощо.

Інформаційна грамотність – це здатність працювати з інформацією у цифровому вигляді, вміння її знаходити, обробляти, перевіряти, зберігати, створювати сайти, обробляти фото та безпечно користуватися інтернетом та ін.

Мультимедійна грамотність – це вміння створювати презентації, графіки, діаграми, колажі з фото, працювати з мультимедійним обладнанням, штрих кодами і т. д.

Грамотність комп'ютерної комунікації передбачає здатність здобувача освіти до налагодження спілкування дистанційно через електронну пошту, соціальні мережі, чати, освітні платформи Google Classroom, Google Meet, Zoom, Microsoft Teams та ін. [8].

Інформаційно-освічений здобувач освіти, що має сформовану на достатньому

рівні цифрову компетентність здатний виокремити необхідну інформацію з різних джерел (бібліотечних, цифрових, інтернет-джерел тощо), опрацювати її на високому рівні та використати під час практичної діяльності. Майбутній педагог повинен оволодіти здатністю оцінки інформації для виявлення спірних питань, змоделювати проблему і застосувати при необхідності у тій ситуації, що створилася, що потенційно призводить до прийняття рішень, розв'язку задач, саморозвитку і самовдосконалення.

Серед педагогічних умов, які сприятимуть формуванню цифрової компетентності майбутніх педагогів у професійній діяльності виділено:

– зорієнтованість цілей і мотивів майбутньої професійної діяльності на самовдосконалення і застосування цифрових технологій;

– системне використання цифрових технологій у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти;

– оволодіння здобувачами освіти етапів застосування цифрових технологій (*професійного самовизначення, компетентного, методично-творчого становлення*);

– створення цифрового освітнього середовища у закладі вищої освіти, практична орієнтація науково-дослідної, самостійної та індивідуальної роботи студентів на застосування цифрових технологій [9].

Висновки і пропозиції. Удосконалення цифрової компетентності майбутнього педагога сприяє його професійному і особистісному розвитку, надає можливість створювати сучасне, продуктивне освітнє середовище для учнів закладів загальної середньої освіти у майбутньому, мотивує до безперервності процесу здобуття освіти, постійному підвищенню власного рівня.

Цифрова компетентність майбутнього педагога проявляється у вмінні творчо мислити і передбачає ефективне використання комп'ютерних, інформаційних, мультимедійних технологій, грамотності комп'ютерної комунікації. Ці технології повинні слугувати допоміжними засобами організації освітнього процесу і допомагати педагогу здійснювати освітній процес цікаво, змістовно, на належному, сучасному рівні.

Отже, сформована на високому, творчому рівні цифрова компетентність сприяє розумінню інформаційно-комунікаційних освітніх процесів у світі, здатності активно та ефективно використовувати здобуті

навички у професійній діяльності, підвищенню власної професійної майстерності й застосуванню набутих знань під час проходження педагогічної практики, що забезпечує підвищення якості освіти в цілому.

Список бібліографічних посилань

1. Биков В.Ю., Овчарук О.В. Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті: посібник. Київ: Педагогічна думка, 2017. 160 с.
2. Карташова Л.А., Пліш І.В., Бахмат Н.В. Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно-освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2018. Том 68. №6. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2543/1423>.
3. Наливайко О.О. Формування інформаційно-цифрової компетентності як результат професійної підготовки студентів класичних університетів. *Педагогічний альманах*, 2018. №40. С. 129–134.
4. Гребеник І.С. Формування цифрової компетентності керівників навчальних закладів. *Open educational e-environment of modern University*, 2019. №6. С. 17–25.
5. Жерновникова О.А., Перетяга Л.Є., Ковтун А.В., Кордубан М.В., Наливайко О.О., Наливайко Н.А. Технологія формування цифрової компетентності майбутніх учителів засобами гейміфікації. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2020. Том 75. № 1. С. 170–185. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3036>.
6. Барановська В.М. Проблема формування інформаційних компетентностей майбутніх учителів початкових класів у педагогічній теорії. *Педагогічний дискурс*, 2011. № 10. С. 29–32.
7. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців / За ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р.С. Львів: СПОЛОМ, 2012. 260 с.
8. Ребрина В.А. Цифрова культура педагога. *ІКТ компетентності сучасного вчителя*, 2018. URL: <http://dn.hoipro.km.ua/ckp/ckp.pdf>.
9. Чернякова О.І. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування мультимедійних технологій у професійній діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2017. 20 с.
10. Трифонова О.М. Інформаційно-цифрова компетентність: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 2018. Вип. 173. С. 121–124.

References

1. Bykov V.Yu., Ovcharuk O.V. (2017) Assessment of information and communication competence of students and teachers in the context of European integration processes in education: a guide. Kyiv: Pedagogical thought. 160 p. [in Ukr.]
2. Kartashova, L.A., Plish, I.V., Bakhmat, N.V. (2018) Development of digital competence of a teacher in the information and educational environment of a general secondary education institution. *Information Technology and Teaching Aids*, 68(6): 193–205. Retrieved from URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2543/1423> [in Ukr.]
3. Nalyvayko, A.A. (2018) Formation of information and digital competence as a result of professional training of students of classical universities. *Pedagogical Almanac*, 40: 129–134 [in Ukr.]

4. Hrebenyk, I.S. (2019) Formation of digital competence of heads of educational institutions. *Open educational e-environment of modern University*, 6: 17–25 [in Ukr.]
5. Zhernovnikova, OA, Peretyaga, LE, Kovtun, AV, Korduban, MV, Nalyvayko, OO, Nalyvayko, NA (2020) Technology of formation of digital competence of future teachers by means of gamification. *Information Technologies and Teaching Aids*, 75(1): 170–185 [in Ukr.]
6. Baranovska, V.M. (2011). The problem of formation of information competencies of future primary school teachers in pedagogical theory. *Pedagogical Discourse*, 10: 29–32 [in Ukr.]
7. Gurevich, R.S. (2012) Information and communication technologies in the professional education of future professionals. In R.S. Gurevich (Ed.). Lviv: Spolom. 260 p. [in Ukr.]
8. Rebryna, V.A. (2018) Digital culture of the teacher. *ICT competence of a modern teacher*. [in Ukr.]
9. Chernyakova, OI (2017) Formation of readiness of future primary school teachers to use multimedia technologies in professional activity: Abstract of Ph.D in Pedagogy Dissertation. Pereyaslav-Khmelnitsky: Pereyaslav-Khmelnitsky State Pedagogical University named after Hryhoriy Skovoroda. 20 p. [in Ukr.]
10. Trifonova, A.N. (2018) Information and digital competence: foreign and domestic experience. *Proceedings. Series: Pedagogical Sciences*, 173: 121–124 [in Ukr.]

KHMELNYTSKA Olena

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor of General Pedagogy and Higher School Pedagogy Department, Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav

TKACHENKO Larysa

Ph.D in Philology, Associate Professor, Associate Professor of General Pedagogy and Higher School Pedagogy Department, Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav

WAYS OF IMPROVING FUTURE TEACHERS' DIGITAL COMPETENCE WHILE ORGANIZING THE EDUCATIONAL PROCESS AT AN ESTABLISHMENT OF HIGHER EDUCATION

Summary. Introduction. The article describes the features of improving digital competence of prospective teachers, exploring the structural components of digital competence (media and information literacy, online communication, technical and consumer components), approaches and principles on the basis of which the process of increasing the level of digital competence of students is carried out, the criteria and levels of formation of digital competence; highlighted modern techniques, in particular, interactive, information and computer, multimedia and cloud technologies, gamification, etc., provide for the use of certain methods and forms in the organization of the educational process.

Relevance of the problem studied is justified through the importance of reforming and modernizing the modern sphere of education in Ukraine and the training of prospective teachers who are able to work with information, to find it, to process, to store and present the results of the implementation of modern computer, information, communication technologies, to organize, provide and monitor the educational process at all levels of education.

The main purpose of this article is to find ways of improving the digital competence of the prospective teacher while organizing the educational process in higher education institutions.

Methods of research – analysis of scientific and pedagogical literature, scientific publications of domestic researchers, summarizing the methodological foundations of psychological and pedagogical literature.

Results. Digital competence of a prospective teacher is defined by the presence of certain components: knowledge, skills, motivation, value orientations, the formation of personal and professionally important qualities and the ability to see the contradictions that accompany the educational process, independently set specific educational goals, tasks and solve them, analyze and evaluate the results obtained.

Digital competence of the prospective teacher is designated as an integral component of his/her professional profile and the ability to use Internet resources, information and multimedia sources objectively, logically and systematically in educational activities.

Identified pedagogical conditions that contribute to the formation of digital competence of prospective teachers:

the orientation of goals and motives for future professional activity on self-improvement and application of digital technology; systematic use of digital technology in the professional training of prospective teachers in higher education institutions; mastering education students stages of digital technology (professional self-determination, competence, methodically creative formation); creation of digital educational environment in higher education institution, practical orientation of research, individual work of students on the basis of digital technologies.

Scientific novelty. The scientific novelty of the research involves the first holistic analysis of the problem of improving digital competence of prospective teachers in higher education institutions, modeled the process of improving digital competence of the prospective teacher.

Conclusions and prospects for further research. Improving the digital competence of the prospective teacher contributes to their professional and personal development, allows the creation of a modern, productive educational environment, motivates the continuity of the educational process.

The digital competence developed at a high creative level contributes to the understanding of information and communication educational processes in the world, the ability to actively and effectively use the acquired skills in professional activities, to improve their own professional skills and to apply the acquired knowledge in teaching practice, which ensures an increase in the quality of education in general.

The prospect of further research could be the study of the necessary professional competencies and personal qualities of the prospective teacher, which contribute to the effective organization of the educational process in educational institutions of different levels and creation of partnership interaction between the participants of the educational process.

Keywords: digital competence; prospective teacher; students; development; educational process; educational environment of higher education institutions.

Одержано редакцією 25.01.2021
Прийнято до публікації 14.02.2021